

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de către Societatea comercială „Ivlevi” societate cu răspundere limitată,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Venilux Cim” împotriva Societății comerciale „Ivlevi” societate cu răspundere limitată cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere, penalității de întîrziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Societatea comercială „Ivlevi” societate cu răspundere limitată,

c o n s t a t ă :

La 23 iunie 2015, SRL „Venilux Cim” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva SC „Ivlevi” SRL cu privire la încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere, penalității de întîrziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 01 decembrie 2014 și facturilor fiscale anexate la prezenta acțiune a livrat pârâtului SC „Ivlevi” SRL, marfă (materiale de construcție).

În așa mod, pe parcursul colaborării de către SC „Ivlevi” SRL este înregistrată o restanță în valoare de 160024,77 lei.

Conform p. 3.1 din contractul menționat, plata urma a fi efectuată în decurs de 30 de zile din momentul livrării confirmat prin factura fiscală.

Însă, pînă în prezent suma scadentă nu a fost achitată, fapt care l-a determinat să depună o acțiune în protejarea drepturilor sale.

La 18 martie 2015 a expediat pîrîtului reclamația/cererea de plată prin care acestuia i s-a cerut de a efectua plata, dar necătînd la aceasta marfa nu a fost plătită. Reclamația a fost o ultimă tentativă de a recupera banii pe cale amiabilă, SC „Ivlevi” SRL fiind deja în întîrziere. Livrarea mărfii a avut loc, fapt confirmat prin facturile fiscale, semnate și aplicate ștampila pe aceste acte.

Chiar dacă din partea reclamantului au fost întreprinse toate măsurile în vederea recuperării datoriei, din partea pârâților nu a venit nici o reacție ce ar demonstra intenția lor de a plăti datoria.

Legislația în vigoare prin art. 572 Codul civil, stabilește obligația părților de a executa obligațiile asumate în condițiile clauzelor contractuale, indicînd în acest sens că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la

locul și în momentul stabilit. Astfel prevederile normei citate statuează principiului executării corespunzătoare a obligațiilor, anume obligația părții de a executa angajamentul contractual în termenele stabilite, locul și valuta, obligație ce este la moment ignorată.

Menționează că, actualmente SC „Ivlevi” SRL nu execută corespunzător angajamentele asumate față de SRL „Venilux Cim”, înregistrează restanță la plățile scadente și se eschivează de la plata datoriei.

Reieșind din conținutul contractului, ce reprezintă un acord al părților, în cazul întârzierii cu plata cumpărătorul va plăti o penalitate în mărime de 0,2 % pentru fiecare zi din suma datorată. Conform calculului anexat, SC „Ivlevi” SRL urmează să plătească SRL „Venilux Cim” - suma de 35 240,24 lei- penalitate calculată pentru neexecutarea în termen a obligațiilor de plata conform contractului.

Art. 619 Codul civil prevede că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9 % peste rata dobânzii prevăzută de art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Întârzierea în executarea obligațiilor pecuniare are drept consecință plata dobânzii de întârziere, indiferent dacă debitorul a folosit acești bani în alte scopuri sau i-a reținut cu rea-intenție.

Dobânda de întârziere nu reprezintă o clauză penală legală (penalități de întârziere) deoarece clauza penală se percepe indiferent de natura prestației datorate (pecuniară sau de altă natură). Dobânda de întârziere este plata pentru folosirea surselor financiare străine, iată de ce în situații practice creditorul poate pretinde prejudiciul efectiv, inclusiv penalități de întârziere, cât și dobânda de întârziere, calculata potrivit art.619 Codul civil.

Creditorul obligației pecuniare nu trebuie să dovedească dauna cauzată prin întârzierea executării, deoarece stabilirea acestor daune se face anticipat, de regulă, în baza art.619 Codul civil, dacă o lege specială sau contractul părților nu prevăd altă mărime a dobânzii.

Conform art.619 alin.(2) Codul civil, în cazul raporturilor juridice fără participarea consumatorului mărimea dobânzii de întârziere este de 9% peste rata de refinanțare a Băncii Naționale.

Conform art. 1 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, consumator este orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională, respectiv raporturilor din speță îi sunt aplicabile 9%. Dobânda de întârziere se va plăti pe toată durata întârzierii, până în ziua executării obligației pecuniare de către debitor. Dobânda de întârziere reprezintă prin sine o varietate a despăgubirilor pentru prejudiciul astfel cauzat, mărimea cărora creditorul nu este obligat s-o probeze.

Din sensul normelor citate și din calculul anexat, rezultă că SC „Ivlevi” SRL este obligat să achite SC „Venilux Cim” SRL suma de 15722,97 lei.

Solicită reclamantul SRL „Venilux Cim” încasarea din contul SC „Ivlevi” SRL în beneficiul său a datoriei în sumă de 160.024,77 lei, dobânda de întârziere în sumă de 29.680,20 lei, penalitatea în sumă de 56.683,56 lei, cheltuielile judiciare

în sumă de 10.000 lei, cât și taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 6.605 lei, iar în total suma de 262.993,53 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 01 februarie 2016 acțiunea a fost admisă integral. A fost încasat din contul SC „Ivlevi” SRL în beneficiul SRL „Venilux Cim”, datoria în sumă de 160024,77 lei, dobânda de întârziere în sumă de 29680,20 lei, penalitatea în sumă de 56683,56 lei, cheltuielile judiciare în sumă de 10000 lei cât și taxa de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 6605 lei, iar în total suma de 262,993,53 lei. A fost încasat din contul SC „Ivlevi” SRL în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1284,80 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SC „Ivlevi” SRL la 29 februarie 2016, a depus apel nemotivat, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță. Totodată a mai solicitat și scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către SC „Ivlevi” SRL, acordîndu-i termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 5917,35 lei. Cu hotărârea motivată a primei instanțe apelantul poate lua cunoștință pe site-ul oficial al Judecătorei Centru, ori în Curtea de Apel Chișinău. A fost preîntâmpinat apelantul despre posibilitatea restituirii cererii de apel în cazul neîndeplinirii indicației instanței de apel. Ședința de judecată a fost numită pentru 07 iunie 2016, ora 10.00.

La 06 iunie 2016, SC „Ivlevi” SRL a depus cerere de apel motivată cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe în partea încasării penalităților și a cheltuielilor de asistență juridică cu pronunțarea unei noi hotărîri în partea dată de respingere a acestor pretenții. De asemenea a solicitat și scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Tot la 06 iunie 2016, SC „Ivlevi” SRL a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 15 aprilie 2016, cerînd repunerea în termen a recursului, admiterea acestuia, casarea încheierii contestate în partea obligării SC „Ivlevi” SRL de a achita taxa de stat cu restituirea pricinii spre rejudecare în această parte.

Recurentul, SC „Ivlevi” SRL în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel în partea impunerii achitării platei taxei de stat, deoarece cererea privind scutirea de la plata taxei de stat la înaintarea cererii de apel urma a fi soluționată în cadrul ședinței de judecată, în prezența părților, nu numai după acordarea termenului pentru prezentarea cererii de apel motivată.

Menționează că încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016 a primit-o la data de 30 mai 2016, motiv din care solicită repunerea în termen a prezentului recurs.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de repunere a recursului în termen și a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că, la 29 februarie 2016 SRL „Ivlevi” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 01 februarie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii, fără a indica motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și fără a achita taxa de stat, solicitând totodată scutirea integrală de la plata acesteia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de SRL „Ivlevi”, acordându-i un termen de 10 zile din data recepționării încheierii, pentru prezentarea apelului motivat și dovezi de plată a taxei de stat. Ședința de judecată fiind numită la 07 iunie 2016, ora 10.00.

La 06 iunie 2016, SC „Ivlevi” SRL a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2016 solicitând și repunerea în termen a recursului.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel din actele pricinii rezultă cu certitudine faptul că recurenta SC „Ivlevi” SRL a cunoscut despre încheierea instanței de apel din 15 aprilie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție a citației și încheierii (f.d.102). Însă, cu toate acestea a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel din 15 aprilie 2016 la 06 iunie 2006, adică cu omiterea termenului de declarare a acestuia.

Articolul 116 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, iar alin. (3) din același articol stabilește că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Din circumstanțele stabilite, Colegiul constată că termenul de declararea a recursului este omis, fapt recunoscut și de recurent prin solicitarea acestuia de repunere în termen. Însă, recurentul solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului nu a anexat probe ce dovedesc omiterea termenului din motive întemeiate, și prin urmare cererea de repunere în termenul de declarare a recursului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Or, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

În hotărârea din 03 aprilie 2008 în cauza Ponomaryov contra Ucrainei Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că instanțele urmează să decidă asupra

reunerii în termenul de introducere a căii de atac, însă ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată.

Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a mai statuat că chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că recurentul, cunoscând despre inițierea acțiunii în instanța de judecată și despre depunerea cererii de apel nemotivată la 29 februarie 2016, precum și prin recepționarea încheierii contestate la 20 mai 2016, nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În această ordine de idei, este cert că depunând cererea de recurs împotriva încheierii 15 aprilie 2016 cu omiterea termenul legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Circumstanțele descrise supra denotă netemeinicia cerinței de repunere a recursului în termen.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că cererea de repunere a recursului în termen este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea SC „Ivlevi” SRL de repunere a recursului în termen și de a respinge recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge cererea Societății comerciale „Ivlevi” societate cu răspundere limitată de repunere a recursului în termen.

Se respinge recursul declarat de către Societatea comercială „Ivlevi” societate cu răspundere limitată ca depus în afara termenului legal.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru